

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 8, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 33

Penktadienis, Rugsėjo (September) 11, 1959, Toronto, Ontario

M E T A I XXVIII

Pietų Afrikoje vyriausybė deda visas pastangas, kad atskyrus negrus ir kitus spalvotus nuo baltųjų. Ives-

dami visoki suvaržymai. Tarp kitų, įvestas suvaržymas negrų moterims keliauti be leidimų. Negrų, be abe-

jonės, protestuoja. Šioj nuotraukoj matote grupę moterų su pagaliais vejantis policiją laike demonstracijos

Susikėlė žmonės prieš Save, o Dabar Šaukia, kad Jungtinės Tautos Gelbėtų

NEW YORK. — Karališkoji Laosos valdžia atsisaukė į Jungtines Tautas, kad siųstų kariuomenę į Laosą. Girdi, ją užpuolė Vietnamo jėgos. Tuo tarpu šiaurinio Vietnamo vyriausybė griežtai užprotestavo prieš Laosos teigimą, būk Vietnamo

Darbiečiai Kalbėjosi Su Premj. Chruščiovu

MASKVA. — Darbo Partijos lyderiai, Gaitskell ir Bevan, kalbėjosi su premjeru Chruščiovu pusketvirtos valandos. Be to, jie dar kalbėjo per televiziją. Vėliau jie kalbėjosi su Pasaulinio Ekonomijos ir Tarptautinių Santykių Instituto nariais.

Britanijos darbiečių lyderiai atvyko Tarybų Sąjungon pakviesti paties Chruščiovo ir jų vizitas truks 10 dienų. Po to jie planavo vykti į Lenkiją. Bet dabar jie grįžta namo, nes premjeras Macmillan pranešė, kad neuzilgo Britanijoj įvyks rinkimai.

Jeigu Darbo Partija laimėtų rinkimus Britanijoj, tai Gaitskell būtų premjeru, o Bevan — užsienio reikalų ministru.

jėgos dalyvauja kovoje prieš Laosos vyriausybę.

Kas gi iš tikrųjų Laosoj dedasi? Laosos karališkoji vyriausybė sulaužė beveik visus Genevos susitarimo punktus. Ji visokiais būdais persekiojo opoziciją. Tuom pat sykiu ji tuko amerikiečių doleriais. Ji pasidarė amerikiečių ir francūzų įnagiū. Amerikiečiai verčia Laoson ginklus, francūzai lavina kariuomenę.

Laosos žmonės, pasipiktinę tokiu režimu, pradėjo priešintis. Oponentų tarpe yra paties karaliaus pusbroliis, dabar laikomas kalėjime su daugeliu kitų opozicinių lyderių. Pradžioje opozicija pasireiškė mažų partizaninių grupių išstojimu. Dabar matyti žmonės sukyla masiniai.

Kai kas mano, kad Laosos vyriausybė dar yra susitarusi su imperialistais. Ji nori sudaryti progą Amerikos jėgoms įsitvirtinti Laosoj panašiai, kaip Korėjoj. Tokia bazė būtų labai svarbi JAV imperialistams.

Laosoj veikė tarptautinė komisija, kuri prižiūrėjo, kad Genevos sutartis būtų vykdoma. Ta komisija buvo ištraukta, nors Indijos ir

Lenkijos vyriausybės prieštaravo. Matomai buvo daroma tikslu, kad būtų lengviau lauzyti sutartį ir ginkluoti karališkos vyriausybės jėgas.

Teisingiausia dabar būtų atstatyti tą komisiją. Lai ji patiria, kas iš tikrųjų tenai dedasi. Jeigu Jungtinės Tautos dabar siųstų savo jėgas (amerikiečius), tai padarytų didelę klaidą. Tuomi galima pastatyti viso pasaulio taiką į pavojų. Kinija ir kitos šalys nesutiks, kad amerikiečiai įsisteigtų dar vieną bazę jų pašonėj.

Tarybinis Orlaivis Orlaivių Parodoj

TORONTO. — Tarybinis džetinis orlaivis TU-104 dalyvaus Kanados Nacionalės Parodos orinėje demonstracijoje rugsėjo 11 ir 12. Tai vienas iš moderniausių keleivinių orlaivių pasaulyje.

Jis apsisistos Ottawoje ir iš tenai atskris dalyvauti orinėj demonstracijoj, o po to vėl skris į Ottawą. Taip bus per abi dienas. Toronte nėra tinkamo aerodromo, kur jis galėtų nusileisti.

Manoma, kad Duplessio Vietą Užims P. Sauve

QUEBEC. — Praėjusį pirmadienį rytą Schefferville miestelyje mirė šios provincijos premjeras M. Duplessis. Mirė labai staigiai, kraujui išsiliejus į smegenis bent per keturis sykius. Jis buvo jau 69 metų amžiaus.

Pirmą kraujo išsiliejimą į smegenis gavo apžiūrėdamas Schefferville apylinkėje esančias Iron Ore Co of Canada kasyklas. Tuoj buvo paguldytas kompanijos namuose, kur ir išbuvo iki mirties.

Duplessis buvo nevedęs, advokatas iš profesijos. Jis vadovavo Kvebeko vyriausybei apie 20 metų. Jo režimas buvo persisunkęs konservatizmu. Kovoje prieš bent kokią pažangą jis naudojo reakcingiausius metodus. Jo pastangomis buvo priimtas Pad Lock Law (spynos įstatymas), kurs tik pasaruojų metu Kanados aukščiausio teismo buvo paskelbtas prieškonstituciniu.

Dar tikrų žinių nėra, bet manoma, kad jo vieton bus išrinktas Paul Sauve, dabar einąs jaunimo ir socialių reikalų ministras.

Kas bus naujas lyderis, ne tiek svarbu. Faktas yra fak-

Apie Indjos ir Kinijos Ginčą

NEW DELHI. — Vakarų imperialistams visas laikas nepatiko Indijos neutrališka politika. Dabar jie nori sukurstyti Indiją karan prieš Kiniją. Bet Nehru dar stoja už sienų ginčo išrišimą taikos keliu.

Indijos Komunistų partija, kuri turi didelės įtakos masėse, išleido pareiškimą už taikų išsprendimą Indijos ir Kinijos sienų klausimo.

Tarp Indijos ir Kinijos per šimtus mylių siena nėra tikrai nustatyta. Gi laike pirmojo pasaulinio karo Anglija pagrobė 30,000 ketvirtainių mylių Kinijos plotą ir prie Indijos prijungė.

tu, kad su Duplessio pasitraukimu galima laukti pasitraukimo daugelio reiškinijų, kurie turėjo Duplessio antspaudą. Kvebeko žmonėms nusibodo griežtas, religiniu fanatizmu persisunkęs režimas. Kvebekas nori eiti pirmyn kartu su visa Kanada.

Duplessis buvo vieno žmogaus partija. 1933 metais jis buvo išrinktas Kvebeko Konservatų Partijos lyderiu, 1936 metais jis pavadino savo partiją Union Nationale. Konservatų partija nebuvo panaikinta, bet ji turėjo išnykti. O Union Nationale niekad neturėjo suvažiavimų. Jis buvo toks pat bosas Union Nationale, kaip šeimos tėvas būna mažo šeimininko biznio bosas.

Jis laikėsi vyriausiai tuomi, kad jis persistatė saugotoju Kvebeko interesų nuo federalės vyriausybės. Jis teigė, kad katalikiškojo Kvebeko žmonėms sudaro pavojų "modernizmas", plaukiant iš angliškai kalbančios Kanados. Privatiško biznio ir farmų savininkams tokia politika patiko. O tamsoj laikomos masės negalėjo suprasti, kad tai didesnio išnaudojimo politika.

Duplessiui valdant Kvebeko provinciją darė mažą pažangą socialiai.

Kam Reik Pasakų apie "Kinų Užpuolimus"?

NEW DELHI. — Sugrįžo Indijos karininkai iš Kinijos pasienio, kurie buvo Sikkimo, Kashmiro ir Bhutano srityse, ir sako, kad ten viskas ramu, jokių kinų įsiveržimų nėra.

Tuo kartu Vakarų Europos korespondentai iš Indijos ir kitų šalių vis daugiau teikia "žinių apie kinų užpuolimus ir įsiveržimus į Indiją". Net Indijos premjeras Nehru ir tai patarė jiems: "Neteršti oro pasakomis apie agresiją".

Čionai kai kurie diplomatai mato, kad tos pasakos reikalingos Kinijos priešam, kad pastojus kelią jos priėmimui į Jungtines Tautas.

Iš Kanados Gyvenimo

Idomus dalykas aną dieną pasirodė spaudoje. Amerikiečiai nusprendė naudoti taikiniams orlaivius, kuriais Kanada ginkluos savo oro jėgas, išleisdama šimtus milijonų dolerių.

Nėra sakoma, kad tie orlaiviai niekam netikę, bet tas faktas, kad amerikiečiai nauduos juos kaip taikinius lavinant savo jėgas kitais oriniais ginklais, pastato klausimą, ar šie orlaiviai jau nėra atgyvenę savo dienas?

Daug kas stato klausimą, ar tik nebus eikvojami milijonai žmonių sumokėtų pinigų panašiai, kaip kad buvo su Avro orlaiviais, kurie buvo pasmerkti vos bandomuosius orlaivius pagaminus.

Prince Edward Island provincialiuose rinkimuose konservatai visai suvarė į "ožio ragą" liberalus, valdžiusius provinciją per 25 metus.

Konservatai išrinko 22 atstovus (turėjo tik 3), o liberalai tik 7 (turėjo 27). Vieno likimas dar nežinomas, bet vienas atstovas padėties nepakeis.

Ir kodėl gi liberalai gavo tokį smūgį? Veikiausiai dėl to, kad per tiek metų jie išsigimė. Visuomet gaudami žmonių pasitikėjimą, jie tur būt visai nustojo paisyti žmonių interesus.

Premjeras Diefenbakeris pranešė spaudos atstovams, kad vyriausybė tuoj paskelbs savo planus dėl padaršinimo statybų žiemos metu, kad nors kiek sumažintus bedarbių eiles. Kitaip sakant, kad jų skaičius nebūtų per didelis.

Praėjusią žiemą tokia federalės vyriausybės pagalba padėjus miestams ir miesteliams bendrai sumažinti bedarbių skaičių 40,000.

CCF Nacionalė Taryba savo pasitarime Winnipege priėmė rezoliuciją, kurioje ragina Kanados vyriausybę nepriimti atominių bombų, kurias amerikiečiai nori padėti Kanadoje.

Komitetas nurodo, kad krovimas atominių bombų Kanadoje ne tik padidina karo pavojų, bet ir mažina Kanados nepriklausomybę. Būdamą pilnai priklausanti nuo amerikiečių militariniai, Kanada nustotų savo įtakos kitų tautų tarpe.

Jis taipgi nurodo, kad dar niekas neįrodė, kad būtų efektyvus apsigynimas nuo nuklinių bombų. Buvimas Kanadoje nuklinių bombų nesudarytų jokio Kanadai apsigynimo.

CLC ir CCF lyderių diskusijos naujos partijos sudarymo reikalu, kurios įvyko

Winnipege, parodė, kad CCF lyderiai vyriausiu siekiu turi pasikinkymą Kanados Darbininkų Kongreso. Bet KDK lyderiai, jei ir ne visi, linkę pasilikti Kongresą neprigulmingu.

Unijiniame judėjime yra visokių pažiūrų žmonių. Vieni konservatai, kiti liberalai, treči socialistai, ketvirti komunistai, yra ir nepartinių, tad aišku, kad būtų neteislinga versti visus urmu priklausti prie kurios nors partijos ir mokėti duokles.

Vartotojų Asociacijos lyderiai kreipėsi į Ontarijos vyriausybę, kad ji darytų žygius pastoti kelią maisto kompanijoms išnaudoti vartotojus pagalba visokių štampu.

Nurodoma, kad visos išlaidos ryšium su tais štampais ir dovanomis bus išrinktos iš maisto pirkėjų pakeliant maisto kainas.

Ar vyriausybė darys kokius nors žygius, ar ne, tai dabar negalima pasakyti. Aišku tik tas, kad tie štampai padės tikrai įvairiems biznieriams netiesioginiu keliu pardavinėti savo prekes.

Amerikiečio mokslininko Pauling pasakytos kalbos Kanados vakaruose (Edmontone ir kitur), kai kam labai nepatiko.

Vietinė spauda apšaukė jį kuone raudonu. Kiti šūkavo prieš jį, siūlydami su savo kalbomis važiuoti Rusijon.

O ką blogo jis padarė? Pauling nurodinėjo kokią žalą žmonijai neša darytieji atominių sproginių bandymai ir kokią žalą neš busimoms kartoms, jei tie bandymai bus atnaujinti.

Ir todėl užsiuto ant jo visokie karo kurstytojai ir jų pakalikai.

Žmogus nori žmonijai geru, nurodinėja pavojų, tai už šiuos kilnius troškimus jis

Jeff Hogwood, Kanados TV (CBC) anounceris ir rekordinės radio programos vedėjas.

buvo plūdamas.

Bet jei kada koks religinis tamsybių skleidėjas ir žmonių apgaudinėtojas atvyksta, tai šie tarškaliai tokį kuone herojumi stato.

Mat toks jiems naudingas žmogus.

Kanadietis

DURBAN, P. Afrika. — Virš 1,000 afrikiečių turėjo čia pasitarimą. Jo tikslas buvo — surasti būdus tėsiumi kovos prieš negrų segregaciją, kurią griežtai vykdo Pietų Afrikos vyriausybė.

Tarp kitų klausimų, buvo diskutuojamas boikotas. Pritarimą rado visi pasiūlymai, nereikalaujant prievartos.

Kitoj vietoj, Ermeloy, taip vadinamos opozicinės partijos lyderis reikalavo baltųjų imigrantų. Girdi, jei baltųjų bus mažai, tai joki valdžios metodai neišgelbės baltųjų, kurių yra vos 3,000,000 prieš 9,000,000 negrų. Jis nori importuoti bent 12,000,000 baltųjų iki pabaigos šio šimtmečio.

Consumers Gas Co.

Autoritetizuotas Dylaris

Vandens ar oro pečiai iki 5 metų išsimokėjimui prie gazo sąskaitos.

Vandens tankai gazu \$1.75 mėnesiui renduojami. Vasarnamiams vandens tankai 5 gal. karšto vandens į 20 minučių automatiškai.

Alyva ar gazu pečiai iki 5 metų išsimokėjimui. Pirtis (steam bath), 100% automatiška, — prieinama kaina galime įrengti jūsų namuose.

Pečius, tankas, pirtis, radiatorius siunčiame į visas Kanados provincijas.

Skambinkite ar rašykite:

Rose Heating - Tinsmith Co.

723 Gerrard St. E. Toronto 8, Ont.
Tel. HO. 6-1623

Savininkai E. J. Zaleckiai

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Įsteigtas KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniiais metais išleistų Tarybų Lietuvoje.

Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugrąžinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygnas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Žemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norinčius naudotis knygynu prašome išsikirti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

- DAINOS ŽEMAIČIŲ. Simonas Stankevičius. Dalis dainų su gaidomis. Knyga 224 puslapių. Knygyne Nr. 372.
- NELIŪDEK BERŽELI. Jovaras. Poezija ir proza. Knyga 416 puslapių. Knygyne Nr. 373.
- RINKTINĖ. — Liudas Gira. Rinktiniai eilėraščiai. Knyga 300 puslapių. Knygyne Nr. 374.
- RINKTINĖ. Salomėja Nėris. Rinktiniai eilėraščiai. Knyga 276 puslapių. Knygyne Nr. 375.
- PROŠVAISTĖS. Jonas Kaškaitis. Eilės ir poemos. Knyga 320 puslapių. Knygyne Nr. 376.
- ŠLIUPTARNIAI. Algirdas Margeris. Istorinis romanas iš Amerikos lietuvių tautinio ir kultūrinio atgimimo. Knyga 652 puslapių. Knygyne Nr. 377.
- JUBILIEJINE DAILES PARODA 1957. Gausiai iliustruotas, su T. Lietuvos dailininkų ir jų kūrinių paveikslais, katalogas. Knyga 380 puslapių. Knygyne Nr. 378.
- SIRDIES RŪMAI. Algirdas Margeris. Romanas. Knyga 452 puslapių. Knygyne Nr. 379.
- SIAURUOJU TAKELIU. K. B. Kraučiušas. Autobiografinis aprašymas. Knyga 180 pusl. Knygyne Nr. 380.
- DRAUGAI IKI MIRTIES. J. Dovydaitis. Apsakymai. Knyga 100 puslapių. Knygyne Nr. 381.
- SAULETOJ ISPANIJOJ. Edvardas Zdanauškas. Aprašymas autoriaus pergyvenimų Ispanijos civiliam kare ir po jo Franko belaisvėj. Knyga 158 puslapių. Knygyne Nr. 382.
- APYSAKOS. J. Gurauskis. Knyga 136 puslapių. Knygyne Nr. 383.
- UŽDAVINYS. B. Dauguvietis. Keturių veiksnių veikalas. Knyga 156 puslapių. Knygyne Nr. 384.
- NAUJA VAGA. B. Dauguvietis. Septynių paveikslų pjesė. Knyga 172 puslapių. Knygyne Nr. 385.
- LĖLIŲ TEATRAS. E. Svarcas. Pjesių rinkinys. Knyga 284 puslapių. Knygyne Nr. 386.
- RUSŲ KLAUSIMAS. K. Simonovas. Trijų veiksnių septynių paveikslų pjesė. Knyga 160 puslapių. Knygyne Nr. 387.
- ATSIMINIMAI IR DABARTIS. L. Pruseika. Knyga 304 puslapių. Knygyne Nr. 388.
- VĖLINĖS. A. Mickevičius. Poema, veikalai ir poezija. Knyga 376 puslapių. Knygyne Nr. 389.
- ALGIO LUMBIO NUOTYKIAI. Rojus Mizara. Romanas. Knyga 304 puslapių. Knygyne Nr. 390.
- BERNARDO GAVELIO KLAIDA. Rojus Mizara. Apysaka. Knyga 352 puslapių. Knygyne Nr. 391.
- IŠ ATSIMINIMŲ. Jonas Kaškaitis. Knyga 320 puslapių. Knygyne Nr. 392.
- LIETUVA UGNYJE. Lietuvos rašytojų kūrinių apie Lietuvą vokiečių okupacijoj. Knyga 288 puslapių. Knygyne Nr. 393.
- LIETUVIŲ DRAMATURGIJA. J. Lankutis. Kritikos eludai. Knyga 324 puslapių. Knygyne Nr. 394.
- DRAMOS. Petras Vaičiūnas. Knyga 480 puslapių. Knygyne Nr. 395.
- PRAHOS KAŠTONŲ PAUNKSNĖJE. K. Simonovas. Keturių veiksnių penkių paveikslų drama. Knyga 142 puslapių. Knygyne Nr. 396.
- EGZAMINAS. Antanas Bieliauskas. Keturių veiksnių veikalas ir kelios dainos su A. Lopo muzika. Knyga 112 puslapių. Knygyne Nr. 397.

Pastabos

Tai jau ir Duplesio nebėra.

Verkia dabar jo ir už jo dušią meldžiasi visa Kvebeko Romos bažnyčios hierarchija, netekusi savo didelio užtarėjo ir ramsčio. Bet žmonėms jo mirtis nekelia jokio liūdėsio.

Vieną fašistinį reaktorių mažiau.

Jau nekalbant apie Duplesio reakcinius įstatymus, kaip "Pad-lock law" ir kitus, jis dar buvo garsus kaip ir visos provincijos progreso ir pažangos stabdys.

Jis atitraukė Kvebeką nuo "Trans Kanada" vieškelio statymo, neprileidė Kvebeko universitetų prie federalės vyriausybės universitetams skiriamos paramos, išdavinėjo Kvebeko žemės gelmių turtus amerikiniams pelnagrobriams ir daug ką kita, kas palengvintų jam išlaikyti Kvebeką nors francūzišką, bet atsilikusių nuo visos Kanados. Jis troškė išlaikyti Kvebeką koks jis buvo prieš šimtmečius, religinių apgaulinėtųjų bei išnaudotojų pavergime ir tą troškimą jis dalinai įvykdė.

Ne, kad ir francūzams ir religiniams, nėra ko Duplesio raudoti.

Kultūringai ir gražiai Lietuvos moksleivija praleido vasaros atostogas.

Kaip "Literatūra ir Menas" praneša, vien V. Kapuko vardo universiteto 800 studentų, būsimų medikų, teisininkų, žurnalistų, istorikų, ekonomistų ir kitų, dvi savaites savo atostogų pašventė studami talkon statybininkams ir kolūkiečiams.

Be abejo, panašiai pasielgė ir daugelis kitų aukštesniųjų mokyklų studentų.

Kaip nesakysime, tai gražus ir kilnus Lietuvos moksleivijos pasielgimas.

Šitiek jaunų rankų talka be abejo pasidžiaugia ne viena gyvenvietė, ne vienas kolūkis.

Tuo patim sykiu, tie Lietuvos moksleiviai dirbdami ir bendraudami su visa darbo liaudimi ne tik sutvirtino savo ryšį su ja, bet ir nemažai kultūros paskleidė.

Ar gali kas abejoti, kad šituo keliu eidama Lietuvos moksleivija neina kultūringu keliu?

Kaip gaila, kad šitokio moksleivių bendradarbiavimo nėra ir negali būti mūsų šalyje, Kanadoje.

Z. Janauskas

Pasikeitė santvarka — pasikeitė ir piemens gyvenimas. Štai šioj nuotraukoj matote vieną Kirkizijos valstybinės farmos piemenį nuosavame automobiliuje. Jis pirkto automobilių savais pinigais, uždirbtais ganant ir prižiūrint gyvulius.

Ką Kiti Rašo

Kas bijo Chruščiovo vizito

Henry Gemmill rašo stambaus kapitalo organe "Wall Street Journal":

"Laukiant Chruščiovo, i-neštas naujas neuztikrinimo elementas į diplomatiją, politiką ir biznį. Juk jei nebūtų kiek nors lankstumo TSRS - JAV santykiuose, ir i-tempimo sumažinimui, prezidentas Eisenhoweris nebūtų sutikęs kviešti Chruščiova".

Kitaip sakant, pats tas faktas, kad TSRS premjeras kviečiamas į JAV yra įrodymas, kad JAV užsienio politika keičiama, kad JAV santykiai su TSRS bus gerinami.

Na, ir santykių gerinimas įneša elementą neuztikrinimo tiems, kurie naudojami esama padėtimi, dideliai pelnosi iš jos.

Suprantama, jie nenori Chruščiovo vizito, neigi jie nori prezidento misijos į Maskvą. Viceprezidento Niksono misija žymiai pagerino amerikiečių požiūrį į TSRS. Prezidento vizitas, aišku, dar daugiau pagerins.

Kitas elementas priešingai Chruščiovo vizitui yra patys aršieji reaktininkai, kurie slaptai pritarė Hitleriui, ir kurie fašistinės idėjos nenusikratė ir dabar. Šių pėdomis seka tie, kurie vaduojasi neblaivu protu, bet pagieža Tarybų Sąjungai ir abelai naujajai santvarkai. Prie tokių reikia priskaityti Lietuvos "laisvintojus", ypačingai grigaitinės rūšies.

Kas tai pavadino visas tris grupes "nešventa sąjunga".

Reikia pastebėti, kad tie elementai sudaro neskaitlingą mažumą Amerikos žmonių. Pirmoji grupė, stambiosios korporacijos, kurios dabar labai pelnosi daro įtakos į valdžią. Antroji grupė seniau vadinta izoliacininkai, neskaitlinga ir nereikšminga. Trečioji — visai menka,

nežymi. Į ją dėmesio niekas ir nekreipia. Ji tiek pasižymi, kad surankioja ar pasamdo "pikietuotojus" prieš tarybinius svečius šioje šalyje.

Visi tie TSRS ir pažangos priešai dabar nesavu balsu rėkia, kaukia prieš Chruščiovo pakvietimą, nes jie laukia sau blogų pasėkų iš tarybinio premjero vizito čionai.

— Vilnis

Gal ir negerai?

Kas jie?

Gal ir negerai padarė mūsų prezidentas pasikviesdamas Tarybų Sąjungos premjerą Chruščiova į svečius? Štai kodėl:

"Naujienų", "Keleivio" redaktoriai ir kiti "veiksniai" ir pirmiau negalėjo pasigirti perdidėle išminčia, o išgirdę, kad čia atvyks Chruščiovas, tiesiog pablūdo.

"N." redaktorių anądien užsivilkė išvirkščius kailinius ir užbliovęs "Bū-ū-ū", paskelbė svetui, kad Chruščiovas bijos atvykti į Chicago.

"K." redaktorių dar netikras, ar Chruščiovas atvyks Bostonan, ar ne, tad iš anksto perspėja savo pavaldinius:

"Kai gatvėje susitiks Chruščiova, atsukit jam nugarą". ("K." rugp. 26.)

Kas čia jei ne būlas? O man gaila jų. Juk, anot velionio V. B. Ambrose, jie irgi "žmonės, ne žydai".

Klerikalų "Tėviškės žibučiuose" J. Matulionis labai piktai bara tuos, kurie pagaidauja užmegzti kultūrinis ryšius su gimtine.

Na, maštai, kur man ta pavardė girdėta? Kas tas p. J. Matulionis?

Aha! Atsimenu, skaičiau jo trumpą biografiją 43 numerį žurnalo "New Times" (1958 m.).

Skaičiau anglų kalboje,

bet kurie interesuojatės, minimą žurnalą galite užsisakyti prancūzų, vokiečių, rusų, švedų, ispanų, čekų, rumunų ar kinų kalboje.

Atseit, mūsų "tautietis" Matulionis gana pagarsėjęs. Ypač svarbi jo biografijos ta dalis, kuri padengia nacių okupacijos laikotarpį Lietuvoje.

Ar stebėtina, kad jis ugnimi spiaudo ant savo gimtinės?

— L. Jnokias

Malonus susitikimas

Pasakysime, kad Vilniaus "Tiesos" redaktoriaus Henriko Zimano apsilankymas Amerikoje buvo pusėtina staigmena. Gaila, kad jo čionai viešnagės laikas buvo taip labai apribotas. Sugrįžo jis susitikęs tik nedidelėmis grupelėmis New Yorko ir Chicagos lietuvių. Bet tie, kurie turėjo garbės su tolimuoju svečiu susitikti ir susipažinti, labai patenkinti jo vizitu. Visuose jis paliko gilų, malonų, ilgai atmintiną įspūdį. Nors būdamas vienas įžymiausių Tarybų Lietuvos žurnalistų, veikėjų ir visuomenininkų, Zimanas nesididžiavo, nesipūtė, sveikinosi ir kalbėjosi su visais, kurie prie jo priėjo arba kuriuos jis galėjo pasiekti.

"Tiesos" redaktorių perdavė Amerikos lietuviams Tarybų Lietuvos žmonių ir veikėjų broliškus linkėjimus. Nebuvo jis čia atvykęs daryti pranešimus apie tai, kaip šiandien atrodo ir gyvena mūsų senoji tėvynė, bet, pavyzdžiui, Richmond Hill įvykusiame susitikime jis gražiai apibūdino šiandieninę Lietuvą. Lietuva, jis sakė, randasi kelyje į didelę ir šviesią ateitį. Patys didieji sunkumai, kai šalį reikėjo prikelti iš karo griuvėsių, jau nugalėti. Visa Lietuva, kaip ir visa Tarybų Sąjunga, "užhipnotizuota" Septynmečio planu. Džiugu, jis sakė, kad persvara jau įvyko ir žemės ūkyje. Dauguma kolūkių jau dirba ir gyvena gerai, pasiturinčiai. Atsilikusieji kolūkiai vežasi gerai susitvarkiusius kolūkius. Baisia išnykti kaime svyravimas, abejojimas ir nepasitikėjimas. Visa darbo liaudis vis kiečiau ir kiečiau glaudžiasi aplink savo partiją ir vyriausybę.

Tai visa buvo malonu girdėti iš didžiai gerbiamo svečio. Neabejojame, jog "Tiesos" redaktorių parsivežė daug įspūdžių ir iš Amerikos gyvenimo. Tikime, jog jis nebuvo per daug suvilts ir susitikimais su lietuviams New Yorko ir Chicagoje.

Šia proga mes norime išreikšti viltį, kad nuo dabar vis daugiau ir dažniau susilauksime svečių iš Lietuvos. Lauksime darbuotojų, visuomenininkų, rašytojų, žurna-

ŠYPSENOS

Tai dar pusė bėdos

"Ką aš turėčiau daryti, daktare, kad mano žmona nekaltėtų apie savo pirmąjį vyrą?" skundėsi žmogus, atėjęs pas nervų gydytoją.

"Tai niekis", atsakė gydytojas. "Mano žmona kalba apie būsimąjį vyrą".

— Seni gaminiai

Atėjo moteris į skanėsių krautuve ir nusiskundė, kad jai pardavė labai senus keikus.

"Aš jau kečiau keikus tas da, kai tamsta dar nebuvo gimusi", atšovė užsigavęs kepėjas ir pardavėjas.

"Galimas daiktas", atsaakė pirkėja, "bet kodėl juos dabar parduodi".

— Laikas patinginiauti

Porelė, išgyvenusi provincijoje virš 50 metų, pardavė namą ir persikėlė į didelį miestą.

Pirmą rytą žmona atsikėlė dar prieš saulės tekėjimą. "Ar ne laikas būtų keltis ir užkurti ugnį?" ragino ji senį.

"O kodėl gi aš turėčiau keltis ugnį degti?" priešinosi senis. "Mieste yra ugnies departamentas tam reikalui, Reikia tik paskambinti, tai tuoj pribus".

listų, gydytojų mokytojų, profesorių, mokslininkų, dailininkų, menininkų, artistų, dainininkų, šokėjų, jaunimo atstovų, moterų atstovų ir visų kitų. Taip pat reikiame viltį, kad padidės progos vis didesniai ir didesniai amerikiečių lietuvių skaičiui aplankyti savo brolius ir seseris Lietuvoje.

Žmonės sako, kad niekuomet neapsimoka būti dideliais optimistais, bet mes šiandien norime tokiais būti. Mes norime tikėti, kad santykiai tarp Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos pasitaisys, pagiedrės, o tai reikiama, kad ir Amerikos lietuvių susisiektų su Lietuva palengvės.

— Laisvė

VĖL BUS DEFICITAS J. VALSTIJŲ IŽDE

WASHINGTON. — Dab vos tik baigus 1959-1960 metų biudžeto paskirstymą, paaiškėjo, kad ir vėl bus deficitas.

Prezidento Eisenhowerio teigimu, turėjo būti \$100,000,000 perviršiaus. Bet tik renybėje kartojašasi tas patas, kas buvo ir pernai. Pernai irgi buvo tikimasi net virš bilijono perviršiaus, tačiau buvo \$12,900,000,000 deficitto.

Taika ir Teisingumas

S. KARPE

Prezidentas Eisenhower, kalbėdamasis su Macmillanu, Londone, vėl pareiškė, kad jis nesutiks dalyvauti viršinių pasitarime, jeigu jis nebus tikras, kad toks pasitarimas neatims iš žmonių drąsą ir viltį. "Mes turime turėti prižadą kokių nors rezultatų". Vėliau, pasikalbėjime ant televizijos, kalbėjo "apie didžiausią problemą pasaulyje — kaip palaikyti taiką ir teisingumą".

Taigi, kaipgi palaikyti taiką ir teisingumą? O gal yra atbulai — nuo teisingumo priklauso taika? Kur nėra teisingumo, ten nėra ir taikos.

Imkime streikus. Kodėl jie išskyla, ir labai dažnai, pačiose Jungtinėse Valstijose? Tur būt kiekvienam aišku, kad jie išskyla ne dėl to, kad streikai kam nors patiktų. Darbininkai streikuoja ir pergyvena daugelį nemalonių ir nedecklių todėl, kad nėra teisingumo. Samdytojai per daug juos išnaudoja. Darbininkai negauna

reikiamo atlyginimo už darbą, nors korporacijos susikrauna šimtus milijonų pelno.

Daugelio šalių žmonės nerimsta, kovoja, net revoliucijas kelia tik dėl to, kad nėra teisingumo. Pietų Afrikoje baltieji stengiasi palaikyti panieką ir pavergimą vietinius žmones. Alžirijoje francūzai ginklu slopina vietinius žmones, kurie nori teisingumo. Pietinių Amerikos valstybių baltieji valdonai su savo sėbrais stengiasi neduoti lygių teisių negrams, kad būtų lengviau juos išnaudoti.

Vienos šalys turi visko užtektinai, o kai ko net per daug. Pavyzdžiui, JAV ir Kanada turi per daug maisto. Tuo tarpu kitų šalių žmonės kenčia badą. JAV ir Kanada nei negalvoja apie davimą savo pertekliaus alkaniems. Tada rinkos užsienioose sumažės, maisto gaminiai nupigs.

Kuboje žmonės sukilo ir nuvertė valdžią už tai, kad ji

palaikė šalyje neteisybę. Maža sąuja turčių, jų tarpe ir amerikiečių, išnaudojo liaudį ir palaikė ją skurde.

Kol tiek daug neteisingumo bus, be abejonės, taikos nebus. Ir jeigu prezidentas turi mintyje išlaikymą taikos išlaikant dabartinį "teisingumą", tai jis kalba niekus. Jeigu jis siūso savo ginklus Laoson ir į kitas šalis, kad išlaikytų dabartinį "teisingumą", tai tuomi taikos jis nesutvirtins.

Jeigu Jungtinės Valstijos ir Tarybų Sąjunga galėtų sulaukyti šaltą karą tarpusavyje, nustoti ginklavusius, o to vietoj nukreipti savo pajėgas gelbėjimui alkstančių žmonių, tai tuomi jos žymiai sutvirtintų taiką. Nors vienoj srityj būtų daugiau teisingumo. Turtingesnės šalys nors šiek tiek prisidėtų prie palengvinimo gyvenimo neturtingųjų šalių.

Bet sugyvenimas tarp Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos negalės panaikinti kovų tose šalyse, kur nėra teisingumo, kur liaudis yra pavergta ir baisiai išnaudojama. Padėtis tenai gali bū-

ti pagerinta tik tuomet, jei JAV nustotų palaikyti režimus ir žmones, kurie atsakomybę už tokią situaciją.

Galima užsiminti ir apie Vokietiją, kadangi ji yra vienu iš svarbiausių taškų pasaulyje, dėl kurio didžiosios jėgos nesutinka. Prezidentas Eisenhower mano, kad taika ir teisingumas gali būti išsaugoti, jeigu Vakarams bus leista ir toliau laikyti ginkluotas jėgas Berlyne ir visoj Vokietijoje ir tokiu būdu laikyti atsuktą durtuvą linkui Rytų Vokietijos. Ar ištikrųjų taip yra?

Prezidento Eisenhowero ir jo sąjungininkų nusistatymas šiuo reikalu veda prie to, kad nenormali padėtis tęstųsi visą laiką. O jeigu palaikomas nenormalumas, tai negali būti čia nei teisingumo.

Jeigu Vakarų Berlynas būtų evakuotas ir jo kontrolė pavesta Vakarų Vokietijai; jeigu būtų pasirašyta taikos sutartis su abiem Vokietijom, padėtis pasitaisyty. Vokietijos galėtų susiartinti, normalizuoti santykius ir tokiu būdu užtikrinti taiką.

Sveikata

Iš Kokių medžiagų esi padarytas?

Tai visiškai rimtas, moksliskas klausimas. Visas mūsų kūnas, visi audiniai — esminiai, būtinieji audiniai — padaryti iš baltymų, iš proteinų. Protos graikiškai — pats pirmutinis. Tuo graikišku žodžiu tapo pavadinanti patys esminiai maisto dėsniai — **proteinai, baltymai**. Iš baltymų sudaryta mūsų oda, raumenys, vidurių organai, liaukos, nagos, plaukai, nervai, kraujas, net ir kaulai. Baltymai turi azoto (nitrogeno), — tai yra azotinis maistas.

Kai turime pakankamai baltymų savo organizme, tai juntame gerai nusiteikę. Baltymų gausa padaro kūno audinius sveikus ir gajus. Palaiko gerą raumenų toną, jų tįslumą. Mūsų laikysena, pastova esti stačia, tiesi. Kai stovi, stovėk stačias, gražiai išsitiesęs, o ne susirietęs, kaip kablys ar klaustukas. Bloga pastova išduoda tavo netikusią mitybą. Greit prilisti, privargsti, — greit tau išsitemia kraujo cukrus, kai tau stoka baltymų.

Zemas pasidaro kraujo slėgimas, žemas kraujospūdis, stoka tau esti raugalių-enzimų energijai gaminti iš maisto medžiagų. Pasidarai nekantrus, piktas, surūgęs, susiraukęs. Išsivysto ir mažakraujystė — dėl baltymų stokos dietoje per ilgoką laiką. Permažai tegamina kalciumą, smegenys raudonųjų kraujo ląstelių-eritrocitų.

Maistui virškinti viduriuose padeda tam tikrų plėvių sunkos — raugalai, fermentai, kurie susidaro irgi iš baltyminių medžiagų. Vitaminai taip pat padeda sudaryti raugalus (enzimus). Kai tau dietoje trūksta baltymų, tai išsivysto stoka ir raugalių bei enzymų. Iš to susidaro nuovargis.

Jeį tavo dietoje esti gausa proteinų — baltymų, tai tu turi gerą atsparą prieš ligas. Tavo kraujas pakankamai pasigamina antikūnų (antibodies) ir baltųjų kraujo skritulėlių - leukocitų. Kepeyns pakankamai gamina gamaglobulino, tai tokio antikūnio, kuris naikina bakterijas, jų nuodus, toksinus, virusus. Šitie kovingieji gamaglobulinai tai kaip ir kokia milicija, apsaugo kūną nuo priešų, nuo ligų, kaip kad užkrečiamos ligos, slanktai, influencijos, vaikų paralyzius poliomyelitas.

Zmogaus kraujo atsparumas prieš ligas — imunitetas. Imunitetą gamina ir dirbtinai, kai tau įleidžiama kito žmogaus, jau persirgusio tam tikra liga, kraujo plazmos, turinčios globulino.

Kalbama is Klausimais

Aną dieną buvo ant televizijos įdomūs pranešimai iš Paryžiaus ir Londono, ryšium su prezidento Eisenhowero vizitu Europoje. Tarp kitų dalykų buvo užsiminta ir apie tai, kodėl nekuri Europos politikieriai bauginasi Chruščiovo ir Eisenhowero susitikimo.

Vienas reporteris iš Londono raportavo, kad Italijos premjeras ir visa jo pakalėnija labai bauginasi Chruščiovo ir Eisenhowero susitikimo. Anot jo, jeigu to susitikimo pasekos būtų tokios, kad Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos santykiai žymiai pagerėtų ir taika sutvirtėtų, tai Italijos krikščionių demokratų vadovaujama valdžia būtų "kaput".

Krikščionys demokratams iki šiol palaikę valdžią gaudindami, kad Italijai, kaip ir visam kapitalistiniam pasauliui, grumoja pavojus iš Tarybų Sąjungos. Jeigu JAV ir TSRS susitartų ir krikščionys demokratams nebegalėtų remtis tuo baubu, jų padėtis labai susilpnėtų ir veikiausiai valdžią paimtų socialistai su komunistais.

Šaltasis karas buvęs labai naudingas kaip Italijos krikščionims demokratams, taip ir Vakarų Vokietijos krikščionims demokratams, kuriems vadovauja Adenaueras. Jie šio karo galo labai nenori ir net bijo.

Daug buvo priplepėta pastaruoju laiku apie Kinijos "užpuolimą" ant Indijos. Tiesa, Indijos vyriausybė elgiasi atsargiau, bet ir ji kal-

ba apie gynybą. Nehru vyriausybė pasiuntusi net kelias notas Pekinui.

Kas gi ten ištikrųjų dedasi?

Rubežių toj vietoj, kur įvykė tariami susikirtimai, nubrėžė britų valdonas, Sir Arthur McMahon, dar 45 metai atgal. Jis tai padarė visai nesitaręs su Kinija, kuri tuomet nebuvo komunistų kontrolėj. Tuometinė Kinija atsisakė pripažinti tą sieną.

Indija, kaip matyti, laikosi britų nužymėtos sienos.

Indijai ir Kinijai šiandien lieka susitarti dėl sienos per derybas. Ir kaip atrodo, Indijos vyriausybėj vyrauja ta nuomonė. Bet yra reakcionierių, kurie nori eiti į mūšius su Kinija.

Nebuvo aiškios sienos tarp Kinijos ir Burmos. Buvo ir nesusipratimų. Bet abi šalys susitarė ir dabar nebėra kalbų apie tai.

Stebėtojas

Automobilių unija davė plieno darbininkų unijai \$1,000,000 dėl streikuojančių plieno darbininkų pašalpos.

Auto unijos prezidentas Reutheris taipgi apkaltino prezidentą Eisenhowerą šalinantis nuo savo atsakomybės ryšium su tuo streiku.

Streikas įeina į trečią mėnesį.

WASHINGTON. — JAV komercijos departamentas pranešė, kad šiais metais JV keliais važinėja 70,416,000 įvairių automašimų, įskaitant motorciklus, busus ir sunkvežimius.

Siuntiniai Oro Paštu

IŠ KANADOS TIESIAI Į TSRS!

Ukrainska Knyha priims primokėtus dovanų pakelius pasiuntimui oro paštu į Tarybų Sąjungą.

Greitas Patarnavimas

Jūsų dovanų pakelis, medicinos ar kokių kitų daiktų, pribus į savo destinaciją tuo pačiu laiku, kaip kad trunka pribūti laišku oro paštu.

Prieinama Kaina

Pasiuntimas pakelių oro paštu yra prieinamas. Pavyzdžiui, 2 svarai į Ukrainą, Latviją, Eestiją, Lietuvą ir Rusiją kainuoja tiktai \$4.95.

Ukrainska Knyha skyriuose ir agentūrose galite primokėti visus mokesčius, įskaitant muitą, ir jūsų giminės gaus dovanų pakelį be jokio mokesčio.

Ukrainska Knyha parūpina visus dokumentus, pakavimą ir apdraudą. Muitai ant medicinos labai maži.

Galite Matyti ką Siunčiat

Atneškite savo medicinos dovaną asmeniškai ar prisijuskit laišku į kurią nors mūsų agentūrą. (Visi vaistai, išrašyti gydytoju, turi turėti kopiją recepto, nurodančio ir kiek ir kokių vaistų). Jei norite, mūsų laiškais užsakymų skyrius gali parūpinti kompetingą vaistinę išpildymų jūsų recepto.

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. WEST

ir

1162 DUNDAS ST., WEST

Toronto, Ont.

Montreal: 3891 St. Lawrence Blvd.	1470 St. Lawrence Blvd.
Toronto: 962 Bloor St. W.	1162 Dundas St. W.
799 A. College St.	849 College St.
1615 Dupont St.	698 Queen St. W.
811 Queen St. W.	442 Queen St. W.
Hamilton: 1145 King St. E.	755 Barton St. E.
St. Catharines: 391 St. Paul St.	
Welland: 677 Southworth St.	35 Helles Ave.
London: 789 Dundas St. E.	
Windsor: 1648 Wyandotte E.	
Port Arthur: 176 Algoma St. S.	
Ottawa: 699 1/2 Somerset W.	
Winnipeg: 613 Selkirk Ave.	
Edmonton: 10803 — 95th St.	
Vancouver: 652 Kingsway	

Jau Grįžome Namu

S. J. Jokubka

Mieli skaitytojai, pirmoji Amerikos lietuvių ekskursantų grupė į Lietuvą, po trisdešimts dienų viešėjimo savo tėvų žemėje, jau grįžome namo. Grįžome nei kiek nesigailėdami padarytų išlaidų už kelionę ir nei kiek naimanuodami, kad kelionėje teko biskuti ir pavargti. Už tai mes susitikome tenai savo brolius ir seses, gimines, draugus ir pažįstamus, pamatėme naują dinamišką Lietuvą, pamatėme jėgę beaugantį didelį ir erdvų socialistinį rūmą.

Lietuva šiandien visai kitokia negu buvo prieš keliasdešimts metų. Skersai ir išilgai ją raizgo tarprajoniniai asfaltuoti keliai. Iš Vilniaus ar Kauno susisiekti automobiliu su bet kuriuo rajonu tik valandos kitos laiko klausimas. Automobiliais važinėjant nėra nei kur įsibėgėti. Automobilių gadyneje Lietuva pasidarė mažytė.

Bet kad ir nedidelėje šalyje gyvenimas verda visais garais. Žmonės visur dirba, kruta: tiesia naujus kelius, asfaltuoja miestų gatves, budavoje tiltus, stato namus, fabrikus. Lietuvą vis labiau ir labiau darosi panaši į išsivysčiusią mūrinę ir pramonės šalį.

Tiesa, Lietuvos kaime dar tebėra samanotų bakūzių, sukrypusių senų stubelių ir išlaužytų tvorų. Bet tai viskas tik liekanos teprimenančios buvusį po kapitalistų jungu žmonių vargą. Nūdien šis laužas nuo Lietuvos žemės paviršiaus valomas ir vieton jo auga naujos žmonėms mūrinės gyvenvietės, didelės karvydės, kiaulydės, klojimai ir derlių sukrovimui sandėliai.

Šiandien Lietuvos valstietis - kolūkietis nebeseika isivėręs arko, traukiamo kumelaitės. Laukuose dūgia traktoriai, kombainai... Kolūkių bandos daugumoje vietų ganosi aptvertose ganyklose elektrifikuotomis

To tau nereikia daryti, jei tavo mityba buvo pakankamai gera, t. y. kai patį savo kūnas ganima antikūnais, globulina ir imuniteta.

Sveikas, gajus kraujas turi gerą proporciją baltųjų kraujo celių-leukocitų — fagocitų (bakterijų rikių). Tie fagocitai pasisklaido po kraują, po limfą ir tykoja kur įsikverbusių bakterijų, ryja, naikina jas. Tie kovingieji fagocitai irgi susidaro iš maisto baltymų. Vis baltymai ir baltymai, proteinai viską nusveria į gerą pusę.

J. J. Kaškiaučius, M.D.

vielomis. Piemenėlio vargdiėnėlio nebematyti.

Ypatingai gilų įspūdį paliko mums Lietuvos miestai. Gatvėse švara kuopavizdingiausia. Žmonės apsirengę gražiai ir elegantiškai. Daugelio miestų nebegalima atpažinti.

Pavyzdžiui Panevėžyje, kuriame esu praleidęs savo vaikystės dienas, viskas pasikeitę. Plukių kaimo laukuose, kur dažnai vaiku būdamas bėgdavau žirniauti, šiandien nuo pat gelžkelio stoties iki pat Savitiškio visa eilė įvairiausių dirbtuvių. Naujų apartamentinių namų darbininkams gyventi pilna.

Šiauliai karo metu nukentėjo daugiausia kaip bent kuris Lietuvos miestas. 80% Šiaulių miesto buvo sugriauta. Tačiau karo griuvėsių šiandien nebėra. Miestas atstatytas. Gatvės plačios, tiesios, abipus gatvių nauji, nauji apartamentiniai. Dirb

tuvų kaminais rūksta. O už miesto pilna, kaip grybų, individualių medinių ir mūrinių namų.

Kas mane labiausiai stebino, tai gausybė Lietuvoje sunkvežimių. Pilna jų ne tik rajoniniuose miestuose, bet kolūkiuose ir miesteliuose. Tarprajoniniais keliais jie skuba į abi kryptis. Vieni prikrauti prekių, kiti su smėliu, žvyru, plytomis ir kitokia statybine medžiaga.

Sekmadeniais kolūkiečiai ir fabriku darbininkai sunkvežimius naudoja ekskursinėms išvykoms į Palangą ir kitas piknikams vietas.

Iš pasikalbėjimų su žmonėmis parkuose ir miestų gatvėse bei su giminėmis ir kolūkiečiais, labai reta teko girdėti nusiskundimų esama tarybine santvarka. O kuris ir skundėsi, iš visko buvo matyti, kad koks tinginys, prasigėrėlis.

Iš Smetonos laikų inteligentų, kurių teko matyti ir su kuriais teko pasikalbėti, užtikome tik vieną leidžiantį atostogas Palangoje išsiganusį gydytoją, kuris aimanavo.

Ungurių Kelionės

A. Kublickas
Biologijos mokslų kandidatas

Nė vienos mūsų gėlių vandenų žuvies gyvenimas nėra toks sudėtingas, kaip unguorio. Daug laiko prireikė, kol buvo išaiškinta, kaip ir kur veisiasi unguoriai, kuo jie minta ir kur dingsta po neršto. Anksčiau apie unguorį buvo rašoma daug pramanytų dalykų, pvz., kad unguoriai vedą gyvus jauniklius, kad naktimis einą į žirnius maitintis, kad mintą žmonių lavonais ir pan. Tokiems spėliojimams galą padarė tik nuoseklūs unguorio gyvenimo moksliniai tyrinėjimai. Buvo nustatyta, kad iš unguorio pasišalinančios smulkios parazitinės kirmėlės klaidingai buvo laikomos unguorio jaunikliais. Jau 1777 m. italui Mondini pavyko surasti ir aprašyti unguorio patelės kiaušides ir tuo įrodyti, kad unguoriai, kaip ir kitos žuvis, veisiasi ikrtais. Tačiau unguorių patinai apie šimtą metų po Mondini atrodimo vis dar nebuvo surasti. Ir tik 1874 m. austrų mokslininkas Sirkis Viduržemio jūros upių žiotyse aptiko unguorius su besivystančiomis sklidėmis. Taip galutinai buvo įrodyta, kad unguoriai veisiasi lytiniu būdu, tačiau jų veisimosi vietų — nerštaviečių — niekas nežinojo. Stebint jų gyvenimą, galima buvo spėti, kad unguoriai veisiasi kažkur toli jūrose, nes, pagyvenę kurį laiką gėluose vandenyse, jie išplaukia į jūras ir ten nežinia, kur dingsta. Ši

klausimą išaiškinti 1905 m. emėsi danų ichtiologas Šmitas. Jo suorganizuoti Atlanto vandenyse masiniai bandomieji žvejojimai parodė, kad, artinantis į pietvakarius, pagaunama daugiau ir vis mažesnių unguorių. Tai rodė, kad kur nors ta kryptimi Atlanto vandenyne turi būti unguorių neršyklos. Po 9 metų Šmitui pavyko vidurinėje Atlanto vandenyne dalyje surasti unguorio lervų, kurios tesiekė vos 20-30 mm. Tačiau ekspediciniam laivui užplaukus ant povandeninių uolų, Šmito tyrinėjimai susitrukė. Jie buvo atnaujinti tik po pirmojo pasaulinio karo — 1920 m. Šį kartą Šmitas jau iš Larto išplaukė į vakarinę Atlanto vandenyne dalį. Po poros metų kruopščiai tyrinėjimų, tarp Bermudų ir Antilų salų, Sargaso jūros rajone, 200-300 m gylyje, buvo aptiktos visiškai mažos, vos 5-7 mm, unguorio lervos, tik ką išriedėjusios iš ikrelių. Taip pagaliau paaiškėjo, kad unguoriai neršia Sargaso jūroje. Be to, nustatyta, kad neršiama maždaug 1 km gilumoje, o po neršto visi unguoriai tiek nusilpsta, kad miršta. Vadinasi, jie neršia tik vieną kartą gyvenime ir į gėluosius vandenį jau niekada nebesugrįžta.

Ungurių nerštas Sargaso jūroje prasideda anksti pavasarį ir trunka iki vidurvasario.

Kaipgi unguoriai suranda Sargaso jūrą? Vadovaudamiesi vien tik migracijos instinktu, vargu jie sugebėtų nukeliauti didžiulius atstumus, apie 6-7 tūkstančius kilometrų ir nenukrypti nuo kurso. Švedų mokslininkas Ekmanas unguorių migracijos klausimą sprendžia remdamasis Atlanto vandenyno hidrologinėmis ir hidrocheminėmis savybėmis, taip pat suaugusio unguorio fiziologine reakcija. Būtent, Sargaso jūroje 400 m gylyje, aptinkama aukščiausia pastovios vandens temperatūra (16-17 laipsnių šilumos) ir druskingumas. Be to, šis rajonas yra didžiausių Atlanto vandenyno gilumų zonoje (6,000-7,000 m). Einant nuo unguorio nerštaviečių Europos krantų link, palaipsniui mažėja vandens temperatūra, druskingumas ir gilumas. Jei suaugę unguoriai keliauja vis į aukštesnės temperatūros, didesnio druskingumo ir gilesnius vandenį, tai iš kokio tik Vakarų Europos arba Amerikos pakraščio taško jie beiškeliuotų, vis tiek trumpiausiu keliu patektų į nerštaviečių rajoną — Sargaso jūrą.

Dabar jau nebloggeri iširta ir unguorių jauniklių vystymasis bei migracijos į gėluosius vandenį. Iš apvaisintų ikrelių išriedėjusios unguorių lervos yra visiškai permatomos, suplotos, panašios į gluosnio lapelį. Augdamos jos vis kyla į aukštesnius vandens horizontus, kur šiltos Golfo srovės pagautos, pamažu yra nešamos Europos krantų link. Ši unguorių lervų kelionė nuo jų gimimo vietos iki Europos pakraščio užtrunka 3 metus. Trečiųjų metų vasarą jos užauga iki 75 mm ilgio ir paskui pasikeičia į apskritos formos skaidrius unguorius, kuriuos įprasta vadinti "stikliniais" unguoriais. Metamorfozės laikotarpiu, kuri užtrunka apie vienerius metus, unguorių lervos visiškai nesimaitina ir todėl sumažėja net iki 65 mm. Sekančių metų pavasarį "stikliniai" unguoriai pradeda masiškai plaukti į upes. Iš Atlanto vandenyno maži unguoriukai patenka ir į Baltijos jūrą, o iš čia į Kuršių marias, Nemuną bei mūsų neuždarą tipo ežerus. Čia jie pagyvena apie 10-12 metų ir paskui vėl keliauja į savo gimtinę — Atlanto vandenyną ir iš ten jau nebegrįžta. Traukimo į jūras instinktas yra toks didelis, kad suaugę unguoriai iš ežerų ir kitų mažesnių baseinų vyksta nedideliais upeliais, grioviais ir net šlapiomis, rasotomis pievomis, dažniausiai naktimis, kol susiranda vis didesnius vandenį ir pagaliau jūras, vandenynus. Galimas dalykas, kad žmonės, pamatę per

KUBA LAIPSNISKAI PROGRESUOJA

HAVANA. — Nors Kubos naujai santvarkai kenkia Batistos likučiai ir Jungtinės Valstijos, bet šalyje jaučiamas progresas. Priešam nepavyko išpūsti pragyvenimo reikmenų kainas. Maisto ir kitų reikmenų kainos prienamos. Smulkūs fabrikėliai dirba gerai. Po žemės reformos padidėjo žemės ūkio mašinų, o ypatinai traktorių, poreikavimai.

tį unguorį įtarė, kad jis eina į sausumą maitintis. Iš čia ir kilo prasimanymas, kad unguoriai minta žirniais ir pan. Dabar jau galutinai išaiškinta, kad unguoriai nei žirniais, nei kitu augaliniu maistu nesimaitina.

Kuršių mariose 1951-1958 m. atlikti unguorių mitybos tyrinėjimai parodė, kad pagrindinį jų maistą visais metų laikais sudaro įvairūs dugno organizmai (kirmėlės, moliuskai, vėžiagyviai, vabzdžių lervos) ir gyvos žuvytės bei jų ikrų. Klaidingai manoma, kad unguoriai minta žuvų ir kitų gyvulių, jų tarpe ir žmonių lavonais. Juk ir žvejai visuomet stengiasi, kad žuvytės, kurias jie naudoja kaip jauką unguoriams gaudyti, būtų gyvos. Unguriai keliauja ir maitinasi dažniausiai tik naktį, o dieną jie miega iširausę į dumblą, smėlį arba slepiasi tarp įvairių povandeninių daiktų. Ši unguorių savybė neretai yra panaudojama jiems gaudyti. Šiam reikalui į dugną yra nuleidžiami specialiai paruošti šakų punda arba sena statinė. Pasitaiko, kad unguoriai įsikuria skenduolio rūbuose. Iš čia ir atsirado spėliojimai, kad unguoriai minta žmonių lavonais.

Ungurys yra vertinga pramoninė žuvis, todėl jo atsargoms gėluose vandenyse padidinti skiriamas didelis dėmesys. Dėl vis labiau nusenukančių upių vandens, jauni unguoriukai negali nukeliauti toli į aukštupius ir ežerus. Dėl to stikliniai unguoriukai dirbtiniu būdu yra leidžiami į ežerus bei tvenkinius. Pavyzdžiui, 1938 m. į Vilniaus krašto ežerus buvo suleista apie pusę milijono unguoriukų, o 1956 m. 344,000 unguoriukų buvo suleista į Daugų, Vievio, Obelijos, Metelio ir Trakų ežerus. Tai daugiausia uždari ežerai. Išaugę juose unguoriai toli ne nukeliaus ir paliks mūsų žvejams vertingu laimikiu.

BUENOS AIRES. — Argentinoje jau areštuota 17 aukštųjų karininkų ir generolų, kaltinamų išstojus prieš vyriausybę.

Jie bus teisiami karo lauko teisme.

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Lankėsi pas C. E. Zienius V. Gicienė (Zienienės sesutė iš Rochesterio, N. Y.

Teresė Tutvilienė (Radzevičiūtė) su vaikučiais iš Floridos lankėsi pas motiną ir taip dalyvavo P. Saukos vestuvėse. Jis apsivedė su ukrainų tautybės mergina. Jungtuvės įvyko ukrainų bažnyčioje, o pokilis — Bucharost svetainėje.

Jaunieji meaus mėnesį praleis pasivažinėdami po Kanadą.

F. Aleksandravičius turėjo operaciją ant kojos Viktorijos ligoninėje.

F. Bandziūna suparalyžiavo, ligonis gydomi namie po gydytojų priežiūra. Gydytojas sako, kad ligonis pasveiks.

Aldona Pakulienė turėjo operaciją St. Mary ligoninėje.

Montreal, Que.

Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Dr. jos Narių žinias

Turint reikalo M.L.S. ir D. P. Draugijos reikalais prašome kreiptis nauju mano adresu: J. Pelakauskas, 5929 — 10th Ave., Rosemount, Montreal, Que.

J. Pelakauskas
Draugijos Fin. sekretorius

Linkiu visiems greitai pasveikti.

Numirė P. Masandukas, 57 metų amžiaus. Kanadon atvyko po pirmo pasaulinio karo. Liūdėsyje paliko žmoną, dukterį, vieną brolių Montreale, o kitą Detroite. Vienas brolis ir sesutė Lietuvoje.

Buvo ramaus būdo žmogus, sugyveno su visų pažiūrų žmonėmis. Priklausė Sūnų ir Dukterų Draugijai, skaitė Liaudies Balsą.

Kilęs iš Vantainelio kaimo, Radviliškio valsč., Šiaulių apskr.

Jean Frankas (Argataitė), sugrįžęs iš Vakarų Vokietijos, kur ji buvo su sūneliu nuvažiavus pasimatyti su savo tėvu ir giminačiais, pasakoja, kad Vakarų Vokietijoje darbų netrūksta, bet darbininkų gyvenimo standartas esąs daug žemesnis, negu Kanados, kurie sveiki ir turi darbus.

Montreale pirmas gatvėkaris pradėjo vežioti žmones 1869 metais, traukiamas arkliais. Elektra arklius pakeitė 1890 metais.

Rugpiučio 30 dieną elektra traukiami gatvėkariai atliko paskutinę kelionę. Jų vietą užėmė autobusai ir traukės.

Montrealas turi muziejų, kuriame anūakai gali matyti,

Kai miršta žmogus, jo artimieji velka jį gedulo drabužiais ir pašarvoja. Katalikai numirėlių neša iš namų galva į priekį, pravoslavai — atvirksčiai. Kapinėse karsto antvožas užkalamas vinimis, supilamas kapas, o vėliau ant jo pastatomas antkapis.

Kodėl ir kaip susidarė laidotuvių papročiai ir apeigos? Gilioje senovėje žmonės, nesuprasdami mirties reiškinio, manė, kad numirėlis gali pakenkti gyviesiems, todėl jį laidodavo surišta, o kapą užslėgdavo akmenimis. Iš čia atsirado antkapiniai akmenys bei paminklai.

Rytų Bolivijos indėnai, mirus jų šeimos nariui, slėpdavosi miške. Kitur būdavo paprotys ilgesniam laikui paklikti vietą, kur mirė šeimos narys. Dar ir dabar panašiai elgiasi Afrikos pigmėjai. Mirus vienam nariui, visa grupė persikelia į kitą vietą.

Senovės žmogus imdavosi įvairiausių gudrybių numirėliui apgauti. Pavyzdžiui, numirėlių išnešdavo pro specialiai tam tikslui padarytą angą, nes galvojo, kad taip išnešus numirėlis neberas kelio atgal. Tuo pačiu tikslu numirėlis buvo nešamas ko-

kiais gatvėkariais važinėjo seneliai.

Montrealas pripažintas žaliausiu miestu Šiaurės Amerikoje. Mieste yra 170,000 medžių, kurie vertinami \$42,500,000.

Praėjusiais metais, platinant gatves ir vedant po žeme dujų ir elektros vamzdžius ir kabelius, prisiėjo iškirsti medžių \$2,474,600 vertės, kurių atauginimas mažiausiai užims 50 metų.

Ateinančiais metais numatoma pasodinti 12,300 medelių.

Sulig vėliausiu Kvebeko įstatymu, už vairavimą automobilio esant girtame stovyje bus baudžiama \$500.00 arba 3 mėnesiais kalėjimo.

Piktadarių buvo pavogę polio čiepu už \$50,000, bet vėliau čiepai buvo atrasti.

Jau oficialiai atidarytas 30 mylių vieškelis tarp St. Jerome ir Montrealo.

Kas norės šiuo keliu važiuoti, turės užsimokėti 75 centus.

Nors buvo sakoma, kad šis kelias labai saugus, bet vos atidarius įvyko nelaimė ir vienas asmuo buvo užmuštas.

Stambiosios Montrealo krautuvės pranešė, kad kava bus pakelta 2 centais ant svaro.

Apie Dangų ir Pragarą

jomis į priekį: buvo manoma, kad taip nešant jis negalės įsidėmėti kelio ir negalės grįžti. Būdavo griebiamasi ir kitokių gudrybių: gyvieji nusikirpdavo plaukus, nusidažydavo veidus, apsilvildavo neįprastais drabužiais, kad panorėjęs grįžti mirusysis jų neatpažintų. Iš to ilgainiui ir susidarė paprotys užsilvildyti gedulo drabužius.

Kadangi pirmųjų žmonių mąstymas buvo labai konkretus, jie manė, kad ir po mirties numirėliui reikalingas maistas, jo daiktai, todėl jį kapą dėdavo ginklus, kartu laidodavo šunis, žirgą, o kai kur ir žmoną.

Laikui bėgant, palaipsniui vystantis mirusiųjų kultui, susidarė platesni fantastiniai vaizdiniai apie pomirtinį gyvenimą.

Pirmąsias bendruomenės sąlygomis, kai dar nebuvo klasinės nelygybės, žmonės tikėjo, kad ir po mirties visų laukia vienodas likimas. Kai atsirado vergovinė santvarka ir susikūrė pirmosios vergovinės valstybės, atsirado ir religiniai vaizdiniai apie nelygų pomirtinį gyvenimą. Egipto piramidėse greta įvairiausių daiktų užtikamos ir vergų figūrėlės. Ano meto religijos skelbė, kad tik įžymių žmonių vėlės tęs laimingą gyvenimą aname pasaulyje, o vergai ir po mirties turėsį savo ponams vergauti. Todėl suprantama, kodėl senovėje sakydavo: "Geriau laisvam mirti negu vergu gyventi!"

Senovės graikų mitologijoje pasakojama, kad ir po mirties Achilas valdęs paprastus mirtinguosius.

Kai 14 mūsų eros metais mirė Romos imperatorius Oktavijus Augustas, specialiu senato nutarimu jis buvo paskelbtas dievu. Vienas senatorius net tvirtino matęs, kaip imperatoriaus vėlė, apleidusi kūną, kilo į dangų.

Senovės Egipto faraonai net kildino save iš dievų. Egiptiečiai tikėjo, kad faraonai ir miršta savo laisva valia. Senovės graikai tikėjo, kad Aleksandras Makedonietis buvo Dzeuso sūnus, o egiptiečiai jį laikė dievo Amono sūnumi.

Vergovinės santvarkos sąlygomis buvo manoma, kad ir pomirtiniame gyvenime viešpatauja žiaurus ir galin gas valdovas. Biblijoje pasakojama, kad dievas Jehova, kai užpykdavęs ant žmonių, sukeldavęs žemės drėbėjimus, paleidęs tvaną, siundydavęs vienas tautas prieš kitas, žmonėms bausti siųsdavęs įvairias epidemijas.

Krikščionybė atsirado Romos imperijoje vergovinė

santvarkai žlungant. Ji išreiškė engiamųjų lūkesčius, bet kadangi vergų mėginimai išsilaisvinti iš vergijos sužlugę, tai išsilaisvinimo bei lygybės siekimas nusikėlė po mirties, į pomirtinį gyvenimą. Taip engiamųjų klasių tariamas bejėgiškumas nuversti išnaudotojus ir nusikratyti jų jungą neišvengiamai gimdė tikėjimą, kad po mirties visi būs lygūs, nebebus išnaudojimo ir panašiai.

Krikščioniškasis dangus labai panašus į Vergilijaus aprašytąjį "Eneidoje" romėniškąjį rojų. Tai amžinai žydintis sodas, kur amžinai skamba dieviška muzika. Musulmoniškasis rojus atspindi dykumų gyventojų išsivaizduojamą laimingą gyvenimą. Tai sodas pilnas visokių vaisių. Jame amžinas pavėsis, teka tyro vandens šaltiniai, šaltiniai pieno, kuris niekada nesurūgsta, medaus, kuris niekada neapkarsta. Mahometo rojuje tikintieji po mirties ras ir tekančio vyno upes, kuris gyviesiems musulmonams draudžiamas gerti. Korane sakoma, kad kiekvienas teisuolis rojuje gaus po 10 tūkstančių šėtrų, kuriose bus po 10 tūkstančių puikių salių.

Kiekvienoje salėje bus 10 tūkstančių minkščiausių guolių su 10 tūkstančių hurijų — merginų kukliais žvilgsniais, didelėmis juodomis akimis. Rojus gyventojai vilkės ploniausio šilko drabužius, puošis auksu ir žemčiūgais.

Prieš pusantro tūkstančio metų gyvenęs žymus krikščionių teologas Augustinas Aukšaburnis irgi teigė, kad danguje vėlės nors ir bus bekūnės, bet nepraras savo lyties. Kodėl taip bus, jis plačiau nepaaiškino. Tikintiesiems taip ir liko neišku, kodėl rojus gyventojai liks vyrais ir moterimis, jeigu, skirtingai nuo musulmonų, rojuje jie neturės santuokinių santykių.

Jeigu apie krikščioniškąjį dangų kalbama gana miglotai, tai pragaras krikščionių religinėje literatūroje labai vaizdžiai aprašytas. Amžina, negestanti ugnis, kurioje dega ir niekada nesudega nusidėjėliai, o kartu ir baisiausias šaltis... Milžiniški katalai, kuriuose kipšai virina nusidėjėlius, šakėmis permetinėja iš vieno katilo į kitą, pila į gerklę verdančią srauną, įkaitintomis replėmis drasko kūną.

Krikščioniškajame šventraštyje pragaras vadinamas "beviltiškos tamsos karalija". Toks pavadinimas ilgą laiką statė teologus į nepatogią padėtį: kaip suderinti ugnį ir tamsą?! Tačiau daž-

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovy uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniausią STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petralis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

DOVANŲ SIUNTINIAI I TARYBŲ SAJUNGA IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kamoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHEERBROOKE ST. W. — Tel.: BELair 4860
Montreal 2, P. Q., Canada

nyčios tėvai sugalvojo išieiti: Vasilijus Didysis "išaiškino", jog pragaro ugnis, tai... "nepaprasta ugnis, kuri degina, bet nešviečia".

Ko tik neprigalvota apie pragarą. 1660 m. Amsterdame išleistoje katalikų teologo Johamo Viro knygoje rašoma, kad pragare viešpatauja imperatorius Belzebubas, kuriam pavaldūs septyni pragaro karaliai. Jų klausų 23 rehcogai, 13 markgrafų, 10 grafų, daug pragaro riterių ir dar daugiau paprastų velnių. Viras net tiksliai juos suskaitė: pragaro kariauną sudaro 6,666 legionai, kiekviename jų yra po 6,666 velnius, tokiu būdu iš viso yra 44,435,556 velniai.

Suprantama, dabar joks kunigas neskelbia tokių nesąmonių, bet esmė liko ta pati: vien suabejojimas dievo, angelų ir velnių buvimu yra mirtina nuodėmė, už kurią bažnyčia grąšina amžinomis kancionimis pragare.

Prancūzų enciklopedistas Didro dar prieš du šimtus metų rašė: "Atimkite iš

krikščionio pragaro baimę ir jūs atimsite iš jo tikėjimą". Jeigu tikintysis išdrįs suabejoti, jis ims protauti, ims kritiškai vertinti religines pasakas ir pamatys jų nepagrįstumą.

Kam gi reikalingas mitas apie pomirtinį gyvenimą — dangų ir pragarą?

Apie tai labai atvirai ir ciniškai pasakė buržuazijos interesų gynėjas Napoleonas Bonopartas: "Religija perkelia lygybės idėją į pomirtinį gyvenimą ir tai leidžia turtingiesiems gyventi be jokios baimės, kad neturtinjieji juos sunaikins. Nelygybė negali egzistuoti be religijos. Kai vienas žmogus miršta iš bado, o kitas greta jo gyvena visko pertekęs, tai alkanasis negali su tuo susitaikyti, jeigu nėra autoriteto, skelbiančio: tokia dievo valia, tačiau pomirtiniame gyvenime — amžinybėje — gėrybės bus kitaip paskirstytos."

Religinis mokymas apie pomirtinį gyvenimą turi tikslą atitraukti darbo žmo-

nes nuo kovos už geresnį gyvenimą žemėje. Klasinėje visuomenėje, kur menkutė mažuma begėdiškai engia, žemina, apiplėšia ir priverčia skursti milijonus darbo žmonių, religija skelbia: "Būkite ramūs ir geraširdžiai. Klausykite savo ponų". Ir kaip atpildą už sunkų gyvenimą žemėje ir nuolankų paklusnumą engėjams, "dirbantiesiems ir apsunkintiems" žada "dangaus dovanas" po mirties.

Tikėjimas į pomirtinį gyvenimą ir šiandien naudingas imperialistams. Vyskupas Dibelijus 1954 m. Pasaulinėje protestantų asamblėjoje Evanstone (VFR) kalbėjo: "Vandeninės bombos panaudojimas krikščionybės akimis žiūrint nėra jau toks baisus dalykas... Mes visi veržiamės į amžinąjį gyvenimą, ir todėl, jeigu viena van-

denilinė bomba užmuš milijoną žmonių, tai šie žmonės greičiau pasieks amžinąjį gyvenimą".

Socialistinėje visuomenėje, kur nėra išnaudotojų klasių, kur žmonių gyvenimo sąlygos nuolat gerėja, ku-

nigai jau nebedrįsta raginti tikiūčiuosius marinti savo kūną. Jie dabar sako, kad bažnyčia nepriešinga žmogaus siekimui gyventi geriau, tačiau vistiek primena, kad ne tai svarbiausia, ka-

(Nukelta ant 12 pusl.)

DOMESII!

Gal turite šeimą, draugų ar giminų Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgebėkit gyvybę pasiūsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite, telefonuokit ar užėikit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit. Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio šepų (nuo vaikų paralyžiaus)

WALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington

Priešais "Ukrainska Knyha"

L.E. 6-2139

Toronto

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Sutelkia Patogiasį ir Greičiasį Patarnavimą

Prilnam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko. Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

UKRAINSKA KNYHA Centras ir Skyriai Randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

PROVINCIOJ GYVENANČIŲ DEMESIUI:

Norėdami pasiųsti savo siuntinius, galite juos prisiųsti į mūsų firmos centrą ar bile skyrių dėl persiuntimo. Savo laiške privalote įdėti sąrašą siunčiamų dalykų ir kiek už juos buvo mokėta atskirai. Tada mes patikrinsime daiktus ir nustatysime maito sumą ir jums pranešime, kartu nurodysime ir kitas persiuntimo išlaidas. Gavę nuo jūsų mokestį, siuntinį pasiūsisime be jokių užvilkinimų, kaip galima greičiau. LABAI SVAREBU nurodyti aiškų ir teisingą adresą, kam siuntinys yra siunčiamas. Daiktai dėl vieno siuntinio (kol nesupakuoti) turi sverti nedaugiau kaip 17½ svaro.

TORONTO IR APYLINKES GYVENTOJŲ DEMESIUI:

Pranešame, kad jau yra atidarytas ir veikia mūsų įstaigos skyrius Toronte sekančiu adresu:

UKRAINSKA KNYHA

1162 Dundas St. W. — L.E. 4-7551

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta.

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

UKRAINSKA KNYHA

962 Bloor St. W. Toronto 4, Ont.

Telefonas: L.E. 4-7551

Siuntiniai! iš Hamiltono

LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI. 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvamų mašinų ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. išskiriant pirmadienius.

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiesiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Maito mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skarūčių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos. Išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

M. Chienas, K. Šniūgelis, E. Uldūkis

Vanagai iš Anapus

(Tąsa)

— Be darbo kirmiji, seni? — šuriko jis, vos peržengęs slenkstį. — O aš tavęs po visą miestą sukaitęs ieškau. Pas Sidzikauską lankėsi prancūzų žvalgybos karininkas. Jiems reikalingi du žmonės. Sidzikauskas rekomendavo tave ir mane. Karininkai sutiko. Jie jau žino apie mus. Renkis, važiuojam.

Bet Kukauskas nesiskubino.

— Nusibodo, Jonai, traukytis... Aš mokytis pradėjau, į technikumą įstojau. Gaila tik, kad mano "prekyba" sumenkėjo. Kol dar galėjau šiaip taip spekuliuoti, dar pusė bėdos buvo... Mokytis labai norėjusi, bet kad galą su galu vos suduriu. Tiesiog nebežinau nė ką daryti, — susimąstęs kalbėjo jis.

— Mesk velniop tą technikumą. Iš tų šiaudų nebus grūdų. O gal dėdė susirada, kuris tave šers, rengs, mokys?

— Dėdės tai nėra... Ir pinigų — nė skatiko. Į Lietuvą traukia...

— Aha! Suprantu. O ten tavęs laukia nesulaukia. Išleis tave gražiuoju į Lietuvą, pinigų krūvą pažers — gyvenk, Joneli, mokykis... Tfu! — nusispiovė įnirtas. — Ne, broliu, į klaną puolęs, sausas nekelsi. Enkavedė tave kaip mat suraitys.

— O su parašytu nusileidus neraitys? — vis dar spyriusi Kukauskas.

— Asile tu! — visiškai įniršo Kupstas. — Tam tave ir mokyti žada, kad enkavedistai šūčiupt negalėtų. Ruoškis. Bent pagyvensim gražiai. Sidzikauskas sakė, kad mus net į Paryžių nuveš... Tai bent padūksim...

— Aš juk lietuvis, — vis dar spyriavosi Kukauskas. — Negaliu gi, aš Tėvynės augįžti, kaip jos priešas.

— Na, ir užgiedojai — nusisaipe suirzęs Kupstas. — Palauk, pabūsi ne dės, višas patriotizmas iš galvos išlėks... Aš irgi — ne turkas, bet tokiomis kvailystėmis sau galvos nekvaršinu. Dabar, broliu, pirmoje eilėje savo pilvą ir kailių rūpintis tenka.

Ir štai viena popietę vyras gavo tenegramą su įsakymu nedelsiant atvykti į Pfulingoną. Jonas pasipurtė, gindamas į šalį nereikalingas mintis. Jis paslėpė nuotrauką ir išėjo iš kambario.

1947 metų lapkričio mėnesį prasidėjo antras apmokymo prancūzų žvalgybos mokykloje etapas. Dviejų aukštų namas, stovėjęs ant nuožalaus šlaito Vanvailio kalmo pakraštyje, priglaudė savo pastogėje abu agentus, įvairius įrenginius. Prie Mor-

zės ženklų sluntimo ir priėmimo aparato Kupstas ir Kukauskas sėdėdavo ištisas valandas, nuvargdavo iki šleikštumo.

Kupstas ilgėjosi Paryžiaus. Kukauskas tylėdamas klausėsi jo svačiojimų. Kaip skyrėsi jo gyvenimas nuo šlykščios Kupsto biografijos! Buvusiam smetoniniam karininkui Lietuva terūpėjo tiek, kiek pernykštis sniegas. Jis pardavė ją jau pirmosiomis karo dienomis. Kupstas vadovavo okupaciniam stovybos batalionui, talkininkavo hitlerininkams. Dabar jis susirado naujus šeiminius prancūzų žvalgybos asmenyje. O Kukauskas? Skirtingais keliais atėjo jie į Vanvailio kaimą, esantį tarp Roitlingeno ir Tiubingeno, tačiau dabar jų likimas vienas.

Prabėgo šilta, lietinga žiema. Pavasarį iš Paryžiaus į Vanvailį atvyko du nauji instruktoriai.

— Galo nebus tam mokslui! — spaudėsi Kupstas.

— Jie mumis nepasitiki... Ar nematai, kad nori iširti... Šitie du, atrodo, tik dėl to ir atvažiavo, — spėliojo Kukauskas.

Leitenantas Briggsas, dar visai jaunas vyrukas gyvomis rudomis akimis ir apvaliu moterišku veidu iš karto patiko Kupstui ir Kukauskui. Jis dėjosi naiviu, neprietyrusiu vyrioku, mėgo juokauti ir savo pasakojimais apie Paryžių vos nevarė Kupsto iš proto. Abu agentai ypač noriai eidavo į radijo ryšių palaikymo ir šifravimo užsiėmimus, kuriuos guvus Briggsas organizuodavo labai linksmai ir kartu įdomiai.

Slaptaraščio, žvalgybos tinklo organizavimo bei agento taktikos mokė instruktorius Morso. Žymiai vyresnis ir stambesnis už Briggsą, jis savo lėta eiseną ir tingiais judesiais priminė sošaus tigro slampinėjimą. Morso labai puoselėjo savo veidą ir veršlius garbiniuosius plaukus. Kalbėdavo jis labai mažai ir tik apie reikalingą. Abu jie buvo baigę anglų žvalgybos mokyklą.

Ir štai vieną popietę vyras gavo tenegramą su įsakymu nedelsiant atvykti į Pfulingoną. Jonas pasipurtė, gindamas į šalį nereikalingas mintis. Jis paslėpė nuotrauką ir išėjo iš kambario.

Pfulingone jų laukė staigmena — Kupstą ir Kukauską supažindino su atbėgusiu iš Lietuvos Juozu Lukša. Ypač tuo apsidžiaugė Kukauskas. Žmogus iš Lietuvos!

Pagaliau jis sužinos tikrai teisybę.

Už Frankus ir Dolerius

Bet Kukauskas nusivylė... Lukša pamokytas Pfulingeno "veiksnių" plepėjo daug, gyrėsi savo žygiais, o Kukauskas klausimus atsakė beveik tą patį, ką tas kasdien girdėdavo čia, užsienyje.

Jonui buvo biauuru klausytis visų šitų pagyrų, ir jis tyliai išmuko iš kambario. Širdį maudė, lyg ją būtų simtai kačių draskę.

Prizadėjęs dar susitikti su jais Paryžiuje, Lukša pradėjo. O Kupstas ir Kukauskas iš tikrųjų netrukus gavo nurodymą vykti į Prancūzijos sostinę.

Traukinys artėjo į Paryžių pavakare. Stotyje juos pasitiko civiliai apsirengęs prancūzų karinės žvalgybos karininkas. Gryna vokiečių kalba jis paklausė:

— Jūs iš Roitlingeno?

— Taip, — šiek tiek nušėbęs atsakė Kupstas.

— Prašau su manim.

Kupsto smalsumas dar labiau padidėjo.

— Įdomu, kur? — paklausė jis.

— Nesijaudinkit. Pas jusiškis.

Šviesiai pilka mašina atvežė juos prie namo numeris 5, esančio Rue de Messine gatvėje. Įėję pro stiklines paradines duris, jie liftu pasikėlė į trečią aukštą.

Aptukęs ir nerangus kokių 40 metų vyriškis, šviesiai pilkomis trumparegėmis akutėmis, paslėptomis po tamsiai įrėmintais akiniais, baukščiai žūrėjo į atvykėlius. Tik pažinęs karininką, jis nusišypsojo.

— Įeikite, — slėpdamas savo sumišimą su mandagia šypsenėle, pratarė jis.

Menkame salone į akis krito seni, aptriusę baldai. Buto šeimnininkas pasiūlė:

— Susipažinkime. Mano pavardė monsieur Bačkys.

Karininkas atsisveikino ir išėjo. Kukauskas smalsiai stebėjo nerangią Bačkio figūrą. Apie jį Jonas buvo šį tą girdėjęs. 1940 metais, kai Lietuvoje buvo atkurta Tarybų valdžia, diplomatas Bačkys nepanoro sugrįžti į Tėvynę ir pasiliko Prancūzijoje, laukdamas "geresnių" laikų.

— Jums linkėjimai nuo pono Sidzikausko, — vos pasisveikinęs su Bačkiumi, pratarė Kupstas.

— A-a, tai senas mano kolega, — trindamas delnus, pasigyrė Bačkys. — Kaip jis laikosi? Girdėjau, kad jo biznesas griūva. Kvailiai padarė, jog pavertė kapitalą svarais sterlingų... O kapitalo ponas Sidzikauskas turėjo apšėdėti — dar buržuaziniai metai pasisavino iš slauto fondo arti šimto tūkstančių litų. Už tai jis ir iš diploma-

tinės tarnybos išlėkė. Apšukrus, — ne be pavydo pridūrė Bačkys.

Paskiau, susodinęs svečius, jis nukreipė pokalbio temą kitur.

— Kaip patiko garsūs Paryžius? — pasiteiravo.

— Mes jo dar nematėm. Tik tiek, kiek pro mašinos langą, — mandagiai atsakė Kupstas.

— Nieko, nieko... Jūs dar turėsite progos pažinti jį iš arčiau. Aš jau pasirūpinau, kad jums surastų nebrangų viešbutį. Kiek man žinoma, jūsų instruktoriai jau parinkti. Pinigus gausite iš manęs. Kas mėnesį mokėsiu po 18-20 tūkstančių frankų.

— Tiek daug! — iš džiaugsmo net pašoko Kupstas.

— Cha-cha-cha, — nusikvatojo Bačkys. — Jūs manote, kad tai daug? Anaipol. Jei taip pat gyvenate, tai gal užteks... Paryžiuje viskas nepaprastai brangu. — Jis patylėjo, dėbėdamas į pašnekovus pro akinių stiklus. — Jūs čia gyvenate svetimomis pavardėmis. Suprantama, kad niekas neturi žinoti, jog jūs lietuviai ir dar mokotės žvalgybos mokykloje. Jei prasitarite — kils didelis skandalas.

Iki vėlyvo vakaro išsėdėjo jie pas Bačkį. Pagaliau šeimnininkas atsistojo.

— Šiam kartui užteks. Iki viešbučio jus palydės mūsų vyrukas. Ir nepamirškite: Paryžiuje net savo tarp nevadinkite viens kito tikrais vardais.

Po poros dienų į "Bains" viešbutį Delambre gatvėje, kur dabar gyveno Kupstas ir Kukauskas, atėjo senas jų pažįstamas leitenantas Briggsas. Jis atsigabeno anglišką lagaminą, kuriame buvo "Valise A" tipo radijo stotelė, ryšio planą. Atiduodamas visą tai agentams, jis įsakė:

— Kiekvieną dieną pagal planą susiršite su radijo centru. Kitus nurodymus gausite iš ten.

— Nepamiršta, bestijos, — leitenantui išėjus, burbtelėjo Kupstas, kuriam gerokai įgriso mokymasis. Jo nusivylimas dar labiau padidėjo, kai netrukus po to viešbutyje atsirado dar du nauji žmonės — instruktoriai Renė ir Arno.

— Štai jums nepermatomi akiniai, — įteikė Renė. — Kai nusileisite apačion ir sėsite į mūsų mašiną, užsidėsite juos. Tai reikalinga... saugumo sumetimais.

Kai Kupstas ir Kukauskas, užmiestyje išlipę iš mašinos, nusiėmė akinius, prieš jų akis driekėsi apytuštė aeroderomo aikštė. Lauko pakraštyje stovėjo, išskėtęs blizgančius saulėje maitvagnio sparnus, vokiškas "Junkersas".

Diena pasitaikė giedra ir

šilta. Arno attempė parašutą. Vokiškai jis nemokėjo, tad jam į pagalbą atėjo Renė, kuris vertė prancūzų kalbos nežinantiesiems kursantams Arno aiškinimus.

Renė, Arno ir kiti instruktoriai mokė juos ne tik nusišleisti parašutu, bet ir parengti aikštes lėktuvams ir parašutininkams priimti, sprogdinti slėptuves, šaudyti iš vokiškų automatų, mėtyti granatas.

Praslinkus kelioms savaitėms, Kupstas ir Kukauskas atliko bandomąjį šuolį iš lėktuvo. Instruktoriai buvo patenkinti mokiniams.

Netrukus jų viešbutyje pasirodė Juozas Lukša.

Pfulingeno "garsenybė" atkuto, išponėjo ir labai mažai buvo panašus į ankstyvesnį, vos sveiką kailį išnešusį iš Lietuvos banditėlių.

— Sveiki vyrai, štai ir aš, — purtydamas abiem rankas, džiūgavo Lukša. — Atvažiavau ir aš jūsų mokslų semtis.

— Prancūzai man dosniai užmokėjo, — gyrėsi jis. — Tai ne švedai, kurie težino tik kani verestean (nesuprantu). Ačiū dievui, gyveniti galima. — Ir, visiškai patenkintas savimi, pridūrė: — Žadu vesti. Ir žinote ką?

Buvusio finansų ministro pono Karvelio dukterėčia. Tiesa, dabar jis virto vyno pirkliu, bet tai laikinas reiškinys. Mano kolegos Lietuvoje išsižios iš nustebimo, sužinoję, kad susigiminiavau su Karveliu.

Mokymasis tęsėsi. Jie nekurėjo ką veikti, tad Lukša ir Kupstas daužėsi po miestą landynes arba, atsinešę į kambarį degtinės, girtuokliaudavo per ištisas naktis.

Kukauskui nerūpėjo kabare ir merginos. Su kiekviena diena artėjo ilgai lauktoji valanda, ir Jonas vis dažniau ir dažniau mintimis nuskirdavo prie Nemuno krantų. Ir tik retkarčiais, kai ilgėsysis kietai suspausdavo širdį, Kukauskas prisidėdavo prie savo bičiulių išgertuvių.

Kartą po tokio išgėrimo nespėjusius išsipagioti bičiulius prikėlė Bačkys.

— Ko jūs taip ilgai miegate, gerbiamieji! A, štai kiek butelių... Neblogai! Bet keltis vis tiek reikia... Tiek naujienu pasaulyje, o jūs jas pramiegoti norite, ar ką? — šaipėsi Bačkys, stumdydamas niekaip negalinčius pakelti apsunkusių galvų vyrus. — Ponas Karvelis atvažiavo.

— Ponas Karvelis, mano būsimasis uošvis? — tuojau pašoko iš lovos Lukša. — Kur jis?

— Jis laukia jūsų restorane ir žada pavaisinti burgundišką vynu. Ir jums tai, atrodo, labai reikalinga po vakarykščio.

Kupstas buvo dar neišsi-

TARYBŲ LIETUVOJ

Didelės Statybos Septynmetis Kaimuose

Metai iš metų stiprėja respublikos kolūkių ekonomika. Iš savo pajamų ir su valstybės pagalba kolūkiai stato tūkstančius gyvulininkystės patalpų, gamybinių ir ūkinių trobesių. Vis daugiau kolūkiečių šeimų persikelia iš vienkiamų į naujus namus, pastatytus kaimuose.

Didelę statybą kolūkiniam kaimo numatoma atlikti šiame septynmetyje. Per 1959-1965 metus respublikos kolūkiuose bus pastatytos gyvulininkystės patalpos, kuriose bus galima laikyti daugiau kaip 1 milijoną gyvulių. Tai 1,6 karto daugiau, negu kad respublikoje buvo pastatyta per visą kolūkių gyvavimo laiką. Be to, numatoma pastatyti patalpas, kuriose būtų galima laikyti 600 tūkstančių paukščių, taip pat daug silosavimo įrenginių, dengtų gredynų, pašūrų, sandėlių, džiovyklų, mašinų remonto dirbtuvių ir t. t.

Daug bus pastatyta ir tarybinuose ūkiuose. Per septynmetį statybos reikalams šiuose ūkiuose asignuojama 342 milijonai rublių, arba 1,7 karto daugiau, negu buvo išleista per pirmuosius 7 metus.

Per tuos pačius septynerius metus Lietuvos kaimo vietovėse bus pastatyta apie 110 tūkstančių gyvenamųjų namų.

Tarybų Lietuvoje 10 tūkstančių gyventojų tenka 3 kartus daugiau studentų, negu Austrijoje, Švedijoje, Italijoje, Šveicarijoje, 3,5 karto daugiau, negu Belgijoje ir Olandijoje.

Tarybų Sąjungos tautų spartakiadoj Maskvoj 11 Tarybų Lietuvos sportininkų laimėjo aukso medalius. Jų tarpe antro pusvidutinio svorio boksininkas R. Tėmulis, kuris šioj nuotraukoj matomas su savo treneriu Algirdu Šočiku.

Moksleiviai -- Parodos Dalyviai

Šiaulių J. Janonio vardo vidurinės mokyklos jaunųjų chemikų kolektyvas patvirtintas TSRS Liaudies ūkio laimėjimų parodos dalyviu. Prieš tai šie vaikai ketverius metus iš eilės buvo Višasąjunginės žemės ūkio parodos dalyviai.

Šiais metais ratelio nariai, mokytojo Juliaus Bendoravičiaus vadovaujami, sumontavo eilę mokymo tikslams skirtų sudėtingų laboratorinių įrenginių. Be to, Šiaulių RTS inžinierės Ilgulienės padedami, jie atliko praktinius užsiėmimus — nustatė dirvų rūgštingumą aplinkiniuose kolūkiuose.

Kai kurie įdomiausi jaunųjų chemikų darbai dabar demonstruojami Maskvoje. Tai — mokomasis įrenginys akmens angliai sausu būdu destiliuoti, technologinis cukraus gamybos stendas ir kiti darbai.

Maskvoje Liaudies ūkio laimėjimų parodoje lankėsi aktyvūs ratelio nariai.

Pirmieji Kolūkiniai Poilsio Namai

18 kilometrų nuo Kauno, gražiame pušyne, yra Kačerginės kurortinė gyvenvietė. Čia dabar veikia pirmieji respublikoje kolūkiniai poilsio namai, kurie buvo įsteigti grupės Kauno rajono žemės ūkio artelių iniciatyva.

Pirmųjų poilsiautojų tarpe — "Gintaro" žemės ūkio artelės kolūkietė Veronika Simonaitienė, "Dobilo" kolūkio melžėja Alina Krušinkaitė, kiaulių šėrikė Birutė Drulytė ir daugelis kitų žemės ūkio artelių pirmūnų.

Kelialapiai į poilsio namus duodami dviem savaitėms. Per vasarą čia pasiilsės daugiau kaip 100 Kauno rajono kolūkiečių.

Dar Du Institutai

Per pokario metus Vilniuje prie Lietuvos TSR Mokslų akademijos buvo įsteigti 8 mokslinio tyrimo institutai. Respublikos sostinės išvadavimo nuo hitlerinių okupantų 15-tųjų metų išvakarėse buvo įsteigti dar du institutai — botanikos ir zoologijos.

Botanikos institute suorganizuoti augalų resursų ir fito patologijos sektoriai, augalų ligų bei kenkėjų tyrimo ir augalų fiziologijos laboratorijos. Moksliniams darbams vykdyti instituto

kolektyvas gavo puikią eksperimentinę bazę — Kauno botanikos sodą. Be to, steigiamas botanikos sodas ir Vilniuje — Leoniškių priemiesčio rajone.

Zoologijos institutas, kuriam vadovauja biologijos mokslų daktaras profesorius P. Šivickas, taip pat gavo gerą eksperimentinę bazę — garsųjį Žuvinto rezervatą, zoologijos muziejų Kaune, Ventės Rago ornitologijos stotį, tvenkinius Verkiuose.

Prie Mokslų akademijos numatyta įsteigti dar vieną mokslinio tyrimo institutą — mikrobiologijos ir biochemijos.

Kūno Kultūros ir Sporto Vystymas

Sportas tapo Tarybų Lietuvos jaunimui neatskiriama gyvenimo dalimi. Apie tai ryškiausiai liudija neseniai pasibaigusi respublikinė spartakiada, kurios varžybose dalyvavo daugiau kaip 200 tūkstančių sportininkų.

Tik Tarybų valdžios metais, kai jaunimui atviros visų sporto salių durys, kai jam priklauso stadionai ir sporto aikštės, baseinai ir irklavimo bazės, Lietuvos sportininkai galėjo pasiekti pasaulinio masto rezultatus. Plačiai žinomi Lietuvos sportininkai — pasaulio rekordininkė Birutė Kalėdienė, daugkartiniai Europos čempionai Algirdas Šočikas, Aldona Kareckaitė, Kazys Petkevičius ir Stasys Stonkus, Vytautas Kulakauskas ir broliai Rudzinskai.

Naujais stadionais ir sporto salėmis pasipuošė miestai. Per keletą pastarųjų metų buvo įrengti nauji stadionai Kaune, Vievėje ir Kretingoje, dengti plaukimo baseinai Vilniuje, Kaune ir Kapsuke. Naujose Panevėžio, Vilniaus, Biržų, Kapsuko, Telšių ir daugelio kitų miestų sporto salėse treniruojasi krepšininkai ir tinklininkai, prie Platelių ežero pastatytas didžiausias šalies kolūkinis jachtklubas.

Naujos sporto bazės bus statomos septynmečio metais. Vilniuje prie "Spartako" stadiono atsiras puikus sporto įrenginys su dirbtinio ledo aikšte, Kaune bus baigta statyti didžiausia Pabaltijy sporto salė ir t. t.

Pernai respublikos aukštosios mokyklos išleido daugiau kaip 3,300 jaunų specialistų. Gi per visus 20 buržuazinio valdymo metų aukštojo mokslo diplomus gavo tik apie 2 tūkstančius žmonių. 1939 metais iš 10 tūkstančių gyventojų tik 13 žmonių mokėsi aukštosiose mokyklose. Dabar 10 tūkstančių gyventojų tenka net 91 studentas.

Auga Žvejybinis Laivynas Lietuvoj

Sparčiais tempais vystosi Lietuvos TSR žuvių pramonė. Jos laivynas be pertraukos papildomas naujais laivais. Neseniai gautas dar vienas laivas "Krylovas". Šis 3,700 tonų talpos refrizeratorinis traleris-šaldytuvas pastatytas TSRS laivų statykloje. Jis gali ilgai plaukioti bet kuriose jūrose ir vandenynuose. Pagrindinio variklio galingumas — du tūkstančiai arklio jėgų, be to, laivas turi dar keturis pagalbinis variklius.

"Krylovas" — tai plaukiojantis kombinatas. Čia yra žuvų perdirbimo fabrikas su filės ir galvų nupiojimo mašinomis, konservų cechas ir įrengimai žuvų taukams gaminti. Komandai numatyti visi patogumai — didelė biblioteka, skaitykla, kinas.

Plaukiodamas traleris per parą gali apdirbti iki 30 tonų žuvis.

Jauni Miškai

Pastaruoju metu Tarybų Lietuvoje daug kas padaryta miškams atkurti ir jų plotams padidinti. 213 tūkstančių hektarų plote pasodinta jauno miško. Pagrindinė vieta kitų medžių veislių tarpe čia priklauso pušims — jomis apodinta 134 tūkstančiai hektarų. Eglėmis apodinta 60 tūkstančių hektarų.

Daug jėgų ir laiko Lietuvos miškų augintojai skiria ažuolams atkurti. Pokariniu laikotarpiu ažuolais apodinta 15,500 hektarų. Respublikos miškai praturtėja riešutmedžiais ir kaščiamedžiais, liepomis ir kedrais.

Plačiu mastu atliekami miškų nusausinimo darbai. Antai, 1945-1958 metais nusausinta apie 50 hektarų pelkėtų ir pernelyg šlapių miškų masių.

Septynmečio metais miškų atkūrimo darbų apimtis respublikoje dar labiau padidės. Mišku bus apodinta 128,000 hektarų. Pagrindinis dėmesys sodinant miškus bus atkreiptas į produktyvių ir greitai augančių medžių veislių parinkimą.

Faktai ir Skaiciai

Per septynmetį respublikos aukštosios mokyklos, technikumai ir specialios vidurinės mokyklos paruošė 59 tūkstančius jaunų specialistų, iš jų 18 tūkstančių žemės ūkio specialistų, 23 tūkstančius inžinierių, technikų, ekonomistų, 12 tūkstančių mokytojų, 6 tūkstančius gydytojų bei vidurinio medicinos personalo darbuotojų.

Mokyklos Rengia 90 Profesijų Darbininkus

Lietuvos darbo rezervų mokyklos per palyginti trumpą laiką parengė liudies ūkiui apie 50 tūkstančių kvalifikuotų tekintojų, statybininkų, audėjų, mechanizatorių — 90 profesijų darbininkų. Visi jie sėkmingai dirba pagal savo specialybę.

Pagrindinis dėmesys tokiose mokyklose, kurių išlaidai kymui visas išlaidas pilnintai apmoka valstybė, skiriamas profesiniam parengimui. Moksleiviai ne tik įsivina sudėtingą techniką, bet ir stengiasi tobulinti ją. Moksleiviai darbuojasi techninės kūrybos rateliuose, kuriems vadovauja prityrę dėstytojai ir gamybinio apmokymo meistrai, jie kuria nemažą sudėtingų mechanizmų.

Nauji uždaviniai darbo rezervų mokykloms iškilę, kai jos bus pertvarkytos į dienas ir vakarines miestų ir kaimų profesines - technines mokyklas. Dabar veikiančių amatų ir statybos mokyklų, žemės ūkio mechanizacijos mokyklų pertvarkymas pagal vieną profesines - technines mokyklos tipą, kuriose mokslo trukmė priklausys nuo pasirinktos specialybės sudėtingumo, pagerins kvalifikuotų kadru parengimo darbą.

Respublikoje per šį septynmetį numatyta įsteigti 18 naujų profesinių - techninių mokyklų, tam tarpe 8 miestuose ir 10 kaimo vietovėse. Parengtų kvalifikuotų darbininkų skaičius 1965 metais, palyginti su 1959 metais, padidės dvigubai.

Tik Kauno Politechnikos institutas per septynmetį paruošė apie 5,500 inžinierių.

Per septynmetį nepaprastai išsiplės mokyklų, mokyklų - internatų tinklas. Jeigu dabar mokyklose - internatuose yra 1,5 tūkstančio auklėtinių, tai 1965 metais juose gyvens 25 tūkstančiai vaikų. 1965 metais respublikos bendrojo lavinimo mokyklas lankys 454 tūkstančiai moksleivių.

Vien Vilniuje pokario laikotarpiu atstatyta ir naujai pastatyta apie 20 mokyklų ir technikumų, pastatyta 200 vietų klinikinė ligoninė, gimdymo namai, trys kino teatrai. Dabar statoma respublikinė biblioteka, muzikos mokykla, Pedagoginio instituto miestelis. Naujas septynmetis duos Vilniui 8 naujas mokyklas, mokyklą-internatą, 14 vaikų darželių, 16 lopšelių, panoraminį kiną, ligoninę, naujas kino studijos patalpas.